

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed og om berigtigelsesretten i forbindelse med den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester«

KOM(2004) 341 endelig — 2004/0117 (COD)

(2005/C 221/17)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 14. maj 2004 under henvisning til EF-traktatens artikel 157 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet, som udpegede Jorge Pegado Liz til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 17. januar 2005.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 414. plenarforsamling den 9.-10. februar 2005, mødet den 9. februar, følgende udtalelse med 73 stemmer for og 2 stemmer imod:

1. Resumé af forslaget til henstilling

1.1 Med dette forslag til henstilling ⁽¹⁾, som fokuserer på indholdet af audiovisuelle tjenester og informationstjenester og omfatter alle former for formidling, fra radio- og tv-spredning til internettet, følger Kommissionen op på den anden evalueringsrapport af 12. december 2003 om resultaterne af gennemførelsen af Rådets henstilling af 24. september 1998 om udvikling af den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester gennem fremme af nationale rammer, der tager sigte på at opnå en sammenlignelig og effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed ⁽²⁾.

1.2 Der anføres to hovedbegrundelser for denne supplerende henstilling. For det første nævnes computeres stadig større behandlings- og lagringskapacitet og den omstændighed, at bredbåndsteknologien gør det muligt at distribuere f.eks. videoindhold på 3G-mobiltelefoner ⁽³⁾. For det andet henvises der til, at spredningen af ulovligt, skadeligt og uønsket indhold og adfærd ved alle former for formidling, fra radio- og tv-spredning til internettet, giver anledning til bekymring i offentligheden i almindelighed og blandt forældre og uddannelsesansvarlige i særdeleshed.

1.3 Kommissionen har egne beføjelser til at udarbejde henstillinger på dette område, som ikke er omfattet af lovgivningsmæssig harmonisering, når den skønner det nødvendigt for at sikre det fælles markeds funktion og udvikling, men ønskede i dette tilfælde at inddrage Rådet og Europa-Parlamentet direkte i udarbejdelsen og vedtagelsen af dokumentet.

Målet med henstillingen er at bidrage til den europæiske industris udvikling og konkurrenceevne inden for området audiovisuelle tjenester og informationstjenester ved at fremme nationale rammer, der fører til et sammenligneligt og effektivt niveau for beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed. I lyset heraf mener Kommissionen, at en bred offentlig debat iværksat af Europa-Parlamentet — kombineret med, at medlemsstaterne, forsamlet i Rådet, udviser et stort engagement — vil gøre det lettere at opfylde målet. Kommissionen foreslår derfor, at traktatens artikel 157 anvendes som retsgrundlag for vedtagelse af henstillingen.

1.4 Kommissionen har med sin henstilling til hensigt, at Europa-Parlamentet og Rådet skal anbefale, at medlemsstaterne sikrer retlige og andre vilkår, som skaber et samarbejds-klima, der fremmer udviklingen inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester.

Kommissionen fremhæver således fire slags foranstaltninger, der skal:

⁽¹⁾ KOM(2004) 341 endelig af 30.4.2004.

⁽²⁾ Henstilling nr. 98/560/EF, EFT L 270 af 7.10.1998. EØSU afgav udtalelse herom (CES 696/98) den 29. april 1998 (ordfører: Jocelyn Barrow). Den anden evalueringsrapport er indeholdt i KOM(2003) 776 endelig.

⁽³⁾ Jf. Kommissionens meddelelse om »Højhastighedsforbindelser i EU - Den seneste udvikling i den elektroniske kommunikationssektor« (KOM(2004) 61 endelig) og EØSU's udtalelse (EUT C 120 af 20.5.2005) (ordfører: Thomas McDonogh). Se også Kommissionens meddelelse om »Mobile bredbåndstjenester« (KOM(2004) 447 af 30.6.2004).

- a) sikre berigtigelsesretten (svarretten) i alle medier, herunder internettet, uden at dette udelukker muligheden for at tilpasse udøvelsen af denne ret til de enkelte mediers særlige karakteristika,
- b) sætte mindreårige i stand til at anvende online audiovisuelle tjenester og informationstjenester på ansvarlig måde, i særdeleshed ved at forældre, undervisere og lærere gøres mere bevidste om de nye tjenesters potentiale og om de relevante midler til beskyttelse af mindreårige, især gennem mediekendskab eller -uddannelse,
- c) gøre det lettere at identificere og få adgang til kvalitetsindhold og -tjenester for mindreårige, også på skoler og offentlige steder,
- d) tilskynde industrien til at undgå og bekæmpe enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering i alle medier.

1.5 Kommissionen mener endvidere, at Europa-Parlamentet og Rådet bør henstille, at de berørte industrier og parter

- a) tager initiativer, der kan lette mindreåriges adgang til audiovisuelle tjenester og informationstjenester, idet der gives garanti for et sikkert og kontrolleret programindhold, således at potentielt skadeligt indhold undgås, herunder en bundstyret (»bottom-up«) harmonisering gennem samarbejde mellem selvregulerende og samregulerende organer i medlemsstaterne og gennem udveksling af god praksis vedrørende f.eks. et system af fælles beskrivende symboler, der kan hjælpe seerne med at vurdere programindhold
- b) undgår og bekæmper enhver form for forskelsbehandling og fremmer et realistisk og forskelligartet billede af kvinders og mænds muligheder og kvalifikationer i samfundet.

1.6 Bilaget til forslaget indeholder nogle vejledende retningslinjer for gennemførelse på nationalt plan af foranstaltninger til sikring af berigtigelsesretten (svarretten) i alle medier, herunder:

- legitime interesser uanset nationalitet,
- tidsfrister, der er forenelige med udøvelsen af disse rettigheder,
- mulighed for at indbringe sager for domstolene.

2. Baggrunden for forslaget

2.1 Første gang, spørgsmålet om beskyttelse af mindreårige mod skadeligt indhold og udøvelse af berigtigelsesretten i tv-programmer rejses i fællesskabsretten, er i Rådets direktiv af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (89/552/EØF) ⁽⁴⁾, ændret ved Rådets og Europa-Parlamentets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 ⁽⁵⁾ (direktivet om fjernsyn uden grænser).

2.2 Som påpeget af Kommissionen var det første fællesskabsdokument, der forsøgte at indføre regler om indholdet af audiovisuelle tjenester og informationstjenester, imidlertid henstillingen af 24. september 1998, som afspejlede indholdet af grønbogen om »Beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informationstjenester« af 16. oktober 1996 ⁽⁶⁾ og konklusionerne fra resolutionen af 17. februar 1997 om ulovligt og skadeligt indhold på internettet ⁽⁷⁾. Denne henstilling omfattede en række anbefalinger rettet mod medlemsstaterne, erhvervslivet og de berørte parter med henblik på, primært ved hjælp af selvregulering, at skabe et klima præget af tillid, som vil kunne fremme udviklingen af audiovisuelle tjenester og informationstjenester, idet der samtidig sikres en høj grad af beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed.

⁽⁴⁾ Rådets direktiv af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed (89/522/EØF), EFT L 298 af 17.10.1989, s. 23.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (97/36/EF) af 30.6.1997 om ændring af Rådets direktiv 89/552/EØF om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, EFT L 202 af 30.7.1997, s. 60.

⁽⁶⁾ KOM(96) 483 endelig, som EØSU har afgivet udtalelse om (ordfører: Jocelyn Barrow) (EFT C 287 af 22.9.1997, s. 11).

⁽⁷⁾ EFT C 70 af 6.3.1997.

2.3 I sin udtalelse af 29. april 1998 ⁽⁸⁾ om dette vigtige emne henlede EØSU opmærksomheden på en række grundlæggende aspekter vedrørende principperne i samt arten, rækkevidden og indholdet af enhver bestemmelse, der har til formål at sikre en effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i de audiovisuelle medier, og konkluderede med at anbefale en harmoniseret og integreret international strategi for regulering af audiovisuelle tjenester. Udvalget fremhævede de forskellige aspekter ved anvendelse af klassificeringssystemer og filtreringssoftware og ved præcisering af ansvaret for ulovligt og skadeligt indhold. Det anbefalede uddannelsesinitiativ og bevidstgørelseskampagner for forældre og lærere, opfordrede til øget samarbejde og bedre samordning mellem europæiske og internationale organisationer og foreslog oprettelse af en europæisk, eller endnu bedre, international ramme for adfærdskodekser, retningslinjer og grundlæggende foranstaltninger, der skal sikre tilstrækkelig beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed.

2.4 Siden dette første dokument er der på fællesskabsplan iværksat en række initiativer om samme emne af Rådet og Kommissionen ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ EØSU's udtalelse EFT C 214 af 10.7.1998 (ordfører: Jocelyn Barrow).

⁽⁹⁾ De vigtigste af disse er:

- a) **Beslutning nr. 276/1999/EF** af 25. januar 1999 om vedtagelse af et flerårigt EF-program til fremme af en sikrere brug af internettet og nye onlineteknologier ved at bekæmpe ulovligt og skadeligt indhold på globale net, navnlig med henblik på beskyttelse af børn og mindreårige (EFT L 33 af 6.2.1999, ændret ved beslutning nr. 1151/2003/EF af 16. juni 2003, EFT L 162 af 1.7.2003, som forlænger handlingsplanen med to år),
- b) **Kommissionens meddelelse af 14. december 1999** om »Principper og retningslinjer for Fællesskabets audiovisuelle politik i den digitale tidsalder«, hvor det fremhæves, at udviklingen af en retlig ramme skulle sikre en effektiv beskyttelse af almenne samfundsinteresser, herunder ytringsfriheden og berigtigelsesretten, beskyttelse af forfattere og deres værker, pluralisme, forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed samt fremme af sproglig og kulturel mangfoldighed (KOM(1999) 657 endelig),
- c) **Rådets konklusioner af 17. december 1999** vedrørende beskyttelse af mindreårige i forbindelse med udviklingen af digitale audiovisuelle tjenester. Heri fremhæves nødvendigheden af at tilpasse og udbygge de nuværende systemer til beskyttelse af mindreårige mod skadeligt audiovisuelt indhold på baggrund af den igangværende tekniske, sociale og markedsmæssige udvikling (EFT C 8 af 12.1.2000),
- d) En række bestemmelser i **direktiv 2000/31/EF** af 8. juni 2000 om elektronisk handel, er relevante for beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed, herunder især artikel 16, stk. 1, litra e), der bestemmer, at medlemsstaterne og Kommissionen skal tilskynde til udarbejdelse af adfærdskodekser vedrørende beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed (EFT 178 af 17.7.2000),
- e) **Meddelelse fra Kommissionen** (KOM(2000) 890) af 26.1.2001 – EØSU's udtalelse af 12.9.2001, EFT C 311 af 17.11.2001, »Et sikrere informationssamfund: Højnelse af sikkerheden i informationsinfrastrukturen og bekæmpelse af computerrelateret kriminalitet«, som foreslår en række retlige og ikke-retlige foranstaltninger mod krænkelse af privatlivet, ulovligt indhold, uautoriseret adgang, sabotage og krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (KOM(2000) 890 endelig), EØSU's udtalelse (ordfører: Gérard Dantin), og det efterfølgende »Forslag til Rådets rammeafgørelse om angreb på informationssystemer«, (KOM(2002) 173 endelig af 19.4.2002) og EØSU's udtalelse, EFT C 48 af 21.2.2002, om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Net- og Informationssikkerhed: Forslag til en europæisk strategi« (ordfører: Daniel Retureau),
- f) **Evalueringsrapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af Rådets henstilling af 24. september 1998** med hensyn til beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed. Rapporten nævner opmuntrende eksempler på henstillingens gennemførelse, men understreger også nødvendigheden af øget inddragelse af brugerne og mere tid til en fuldstændig gennemførelse af henstillingen (KOM(2001) 106 endelig af 27.2.2001). Disse punkter blev fremhævet i Rådets konklusioner af 23. juli 2001 om Kommissionens evalueringsrapport (EFT C 213 af 31.7.2001),
- g) **Fjerde beretning om gennemførelsen af direktiv 89/552/EØF om »fjernsyn uden grænser«** vedtaget den 6. januar 2003. Bilaget til beretningen indeholdt som led i et arbejdsprogram for revision af direktivet forslag om gennemførelse af en offentlig høring om bl.a. problemerne med beskyttelse af mindreårige og berigtigelsesretten (KOM(2002) 778 endelig af 6.1.2003). Den offentlige høring var baseret på diskussionsoplæg offentliggjort på Kommissionens webside (http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/review-twff2003/consult_en.htm),
- h) **Anden evalueringsrapport om Rådets henstilling af september 1998**, som der er henvist til ovenfor, og som blev vedtaget den 12. december 2003. Rapporten indeholder en kritisk analyse af de midler, der har været taget i brug af medlemsstaterne og på EU-plan.
- i) **Meddelelse fra Kommissionen om »Den fremtidige europæiske lovgivningspolitik på det audiovisuelle område«**, som opstillede de mellemlangsigtede prioriteter for den europæiske lovgivningspolitik for den pågældende sektor i lyset af et udvidet EU. I meddelelsen fremhævede Kommissionen på baggrund af de bekræftninger, der kom frem under den offentlige høring vedrørende direktivet om fjernsyn uden grænser, det nødvendige i at ajourføre henstillingen om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed med fokus på udvikling af modeller for selvregulering og samregulering, herunder navnlig hvad angår online-miljøet for at bidrage til en effektiv overholdelse af principperne for beskyttelse af mindreårige og den offentlige orden. Kommissionen lod endvidere forstå, at den ville tilslutte sig forslaget om, at retten til berigtigelse skal finde anvendelse over for alle medier, og mente, at forslaget i første omgang kunne indgå i henstillingen om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed (KOM(2003) 784 endelig af 15.12.2003),
- j) Det nylige **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning** om et flerårigt EF-program til fremme af en sikrere brug af internettet og nye onlineteknologier. I forslaget tages der navnlig sigte mod slutbrugerne, først og fremmest forældre, lærere og børn (KOM(2004) 91 endelig af 12.3.2004).

2.5 EØSU har imidlertid også taget en række initiativer vedrørende samme problemer. De vigtigste af disse er:

- a) Udtalelse om »Et program til beskyttelse af børn på Internettet«, ⁽¹⁰⁾
- b) Udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen om principper og retningslinjer for Fællesskabets audiovisuelle politik i den digitale tidsalder«, ⁽¹¹⁾
- c) Udtalelser om Forslag til beslutning 276/1999/EF og 1151/2003/EF (hvh. KOM(1998) 518 endelig og KOM(2002) 152 endelig), ⁽¹²⁾
- d) Udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om et flerårigt EF-program til fremme af en sikrere brug af internettet og nye onlineteknologier« (KOM(2004) 91 endelig af 12.3.2004). ⁽¹³⁾

Der henvises til bemærkningerne og henstillingerne i ovennævnte udtalelser.

3. Generelle bemærkninger

3.1 EØSU bifalder Kommissionens initiativ, der går ud på at uddybe og udvide Europa-Parlamentets og Rådets henstilling af 24. september 1998 — i lyset af resultaterne af den anden evalueringsrapport om henstillingens gennemførelse — inden for vigtige områder som f.eks. beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed, bekæmpelse af enhver form for social forskelsbehandling og sikring af berigtigelsesretten i alle medier, herunder internettet.

3.2 EØSU anerkender, at traktaten i sin nuværende form ikke giver Den Europæiske Union egne beføjelser til lovgivningsmæssig harmonisering inden for det audiovisuelle område, men beklager dette forhold og henstiller, at situationen tages op ved den næste revision af traktaterne.

3.3 EØSU finder det ulogisk, at det for at beskytte mindreårige og den menneskelige værdighed og sikre beskyttelse i EU's medier mod krænkelse af ære og privatlivets fred med de helt åbne grænser, som foreskrives i direktivet om fjernsyn uden grænser, skulle være nødvendigt at henvise til »udvikling af den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester« og ikke til individets rettigheder som det centrale motiv. Beskyttelse af denne kerne af grundlæggende borgerrettigheder er andet end blot et middel til opnåelse af målet om udvikling af den audiovisuelle sektor.

3.4 I betragtning af ovennævnte retlige begrænsninger anerkender EØSU imidlertid, at henstillingen, stort set i den form Kommissionen har foreslået, er den bedste metode til at nå til bunds i de pågældende spørgsmål, og støtter det retsgrundlag, Kommissionen anvender i sit forslag til henstilling (artikel 157 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab), som er identisk med den artikel, der er anvendt som retsgrundlag for Rådets henstilling af 24. september 1998 om udvikling af den europæiske industris konkurrenceevne inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester gennem fremme af nationale rammer, der tager sigte på at opnå en sammenlignelig og effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed ⁽¹⁴⁾, og som kompletteres af det her behandlede forslag til henstilling og ved Rådets afgørelse af 20. december 2000 om iværksættelse af et program til fremme af udvikling, distribution og markedsføring af europæiske audiovisuelle produktioner (Media Plus — Udvikling, distribution og markedsføring) (2001-2005). ⁽¹⁵⁾

3.5 EØSU gentager det synspunkt, det gav udtryk for i sin udtalelse ⁽¹⁶⁾ om »Forslag til Rådets henstilling om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informationstjenester« (98/C 214/07), nemlig at udviklingen af den europæiske industri inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester kun kan opnå sit fulde potentiale i et klima præget af tillid, som til gengæld kun kan opnås ved at sikre beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed.

⁽¹⁰⁾ EØSU's udtalelse EFT C 48 af 28.2.2002 (ordfører: Ann Davison).

⁽¹¹⁾ EØSU's udtalelse EFT C 14 af 16.1.2001 (ordførere: Peter Morgan og Clare Carroll).

⁽¹²⁾ EFT C 214 af 10.7.1998 (ordfører: Dédéé Drijfhout-Zweijtzter) og EØSU's udtalelse, EFT C 73/2003 af 26.3.2003 (ordfører: Ann Davison).

⁽¹³⁾ Udtalelse (EUT C 157 af 28.6.2005), vedtaget på plenarforsamlingen den 16.12.2004 (ordførere: Daniel Retureau og Ann Davison).

⁽¹⁴⁾ EFT L 270 af 7.10.1998, s. 48.

⁽¹⁵⁾ EFT L 13 af 17.1.2001, s. 35. Jf. også det nylige forslag til afgørelse om et støtteprogram for den europæiske audiovisuelle sektor (Media 2007), KOM(2004) 470 endelig af 14.7.2004, og EØSU's udtalelse herom, som ordføreren for nærværende udtalelse er i færd med at udarbejde.

⁽¹⁶⁾ EØSU's udtalelse om »Forslag til Rådets henstilling om beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i forbindelse med audiovisuelle tjenester og informationstjenester« (98/C 214/07), EFT C 214 af 10.7.1998, s. 25.

3.6 EØSU bekræfter endvidere den opfattelse, at en effektiv gennemførelse af beskyttelsesmetoder af enhver art, navnlig hvad angår klassificeringssystemer og indholdsfiltreringssoftware samt præcisering af ansvaret for ulovligt og skadeligt indhold, kun kan lade sig gøre med en harmoniseret og integreret international lovgivningsindsats inden for det audiovisuelle område, hvorfor det på ny opfordrer til øget samarbejde og samordning mellem europæiske og internationale organisationer og gentager sit forslag om oprettelse af en international ramme for adfærdskodekser, retningslinjer og grundlæggende foranstaltninger med henblik på en tilstrækkelig beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed.

3.7 EØSU fremhæver navnlig det vigtige i at definere begrebet menneskelig værdighed, som nu indgår i EU's charter om grundlæggende rettigheder og udgør en integreret del af udkastet til traktat om en forfatning for Europa (artikel I-2), og det nødvendige i, at opfattelsen af begrebet, inden for rammerne af dette forslag til henstilling, er fuldt ud forenelig med ovennævnte charters idé og indhold.

3.8 EØSU mener, at en effektiv beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed i forbindelse med den teknologiske udvikling inden for audiovisuelle tjenester og informationstjenester navnlig kræver, at mediekendskabet forbedres *»således at forbrugerne sættes i stand til at anvende mediernes ud fra samfundsmæssige værdinormer og udvikle en tilsvarende dømmekraft«*.⁽¹⁷⁾

3.9 Hvad angår internettet, anser EØSU det for nødvendigt at koordinere politikker og foranstaltninger til fremme af mediekendskab og en mere sikker brug af internettet med henblik på mindreårige, og er således enig i konklusionerne fra det europæiske forum om ulovligt indhold, som Europarådet afholdt den 28. november 2001.⁽¹⁸⁾

3.10 EØSU gentager sin støtte til selvregulering, hvor en sådan vil være hensigtsmæssig, og understreger det vigtige i at anvende samreguleringsmodeller, da disse forekommer særlig effektive i forbindelse med gennemførelse af regler for beskyttelse af mindreårige, som der udtrykkeligt gøres opmærksom på i Kommissionens meddelelse af 15. december 2003 om *»Den fremtidige europæiske lovgivningspolitik på det audiovisuelle område«*.⁽¹⁹⁾

3.11 Uden præjudice for den afgørende og centrale betydning af initiativer til fremme af mediekendskabet bifalder EØSU tanken om at etablere fællesskabskriterier for beskrivelse og identificering af audiovisuelt indhold, men understreger, at indholdet bør vurderes på nationalt og regionalt plan, for at der kan tages hensyn til kulturelle særtræk.

3.12 EØSU støtter i det store og hele de meget positive nyskabelser og udviklinger i Kommissionens nye initiativ. Der er tale om betydelige fremskridt i forhold til den tidligere henstilling, herunder navnlig:

- a) henvisningen i punkt I (2), 1. led, til mediekendskab og –uddannelse,
- b) opfordringen i punkt I (3) til at tilskynde til ikke blot passivt at »undgå« enhver form for forskelsbehandling, men aktivt at bekæmpe den,
- c) idéen i punkt II (1) om en bundstyret (»bottom-up«) harmonisering gennem samarbejde mellem selvregulerende og samregulerende organer i medlemsstaterne og gennem udveksling af god praksis vedrørende f.eks. et system af »beskrivende symboler«, der kan hjælpe seerne med at vurdere programindhold,
- d) og, ikke mindst, anbefalingen af at sikre berigtigelsesretten i alle medier, herunder internettet, idet det antages, at samme ret gælder indholdet af fællesskabsinstitutionernes publikationer/transmissioner.

3.13 EØSU mener imidlertid, at det burde have været muligt at føre den foreslåede strategi endnu videre, og foreslår følgende:

⁽¹⁷⁾ Punkt 14 i Europa-Parlamentets betænkning om evalueringsrapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af Rådets henstilling af 24. september 1998 med hensyn til beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed (KOM(2001) 106 endelig).

⁽¹⁸⁾ European Forum on Harmful and Illegal Cyber Content: Self-Regulation, User Protection and Media Competence. Strasbourg, den 28. november 2001, Menneskerettighedsbygningen

⁽¹⁹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: *»Den fremtidige europæiske lovgivningspolitik på det audiovisuelle område«*, KOM(2003) 784 endelig af 15. december 2003. Jf. endvidere revideret forslag til informationsrapport om *»Samregulering og selvregulering i det indre marked – den nuværende situation«* (INT/204 af 16.11.2004 – ordfører: Bruno Veveř).

4. Særlige bemærkninger

4.1 Beskyttelse af mindreårige

4.1.1 Det er ikke kun mindreårige, der har behov for særlig beskyttelse mod skadeligt og farligt indhold, som navnlig er kendetegnet ved vold, pornografi og pædofili. Henstillingen bør også være rettet mod andre følsomme eller sårbare grupper såsom ældre og psykisk handicappede.

4.1.2 En række aspekter ved beskyttelsen af mindreårige, som EØSU har rejst for nylig i sin udtalelse om forslaget til beslutning om en flerårig EF-handlingsplan til fremme af en sikrere brug af internettet⁽²⁰⁾, bør betragtes som nyttige henstillinger til medlemsstaterne og indarbejdes i dette forslag til henstilling. Der er navnlig tale om følgende:

- a) at sikre bedre uddannelse i og informering om medierne med henblik på øget sikkerhed for internetbrugere,
- b) at ansvarliggøre internetudbydere, som skal forpligtes til omgående at respektere enhver beslutning truffet af de kompetente myndigheder, som beordrer dem til at indstille transmissionen af programmer eller indhold, der er ulovligt, skadeligt eller farligt,
- c) at tilskynde til og støtte udvikling af hotlines, filtreringsteknologi, indholdsklassificering samt foranstaltninger mod spam og spim,
- d) at gøre leverandører af internetadgangssoftware og serverstyresystemer ansvarlige for at sikre en fortsat beskyttelse af solgte systemer mod virusangreb og forpligte dem til at tilbyde nemme og lettilgængelige virusbekæmpelsesløsninger,
- e) at gennemføre systemer til identificering af og oplysning om skadeligt og farligt indhold og fjernelse af alt indhold, som er racistisk eller fremmedfjendsk, eller som opfordrer til kriminalitet, vold eller had.

4.1.3 Den særlige bekymring over anvendelsen af Internettet betyder ikke, at man skal være mindre opmærksom på traditionelle medier såsom radio og tv, hvor der bør træffes specifikke foranstaltninger for at forhindre alvorlige krænkelse af sårbare befolkningsgrupper, især mindreårige, enten via selvregulering eller regulering ovenfra.

4.2 Beskyttelse af den menneskelige værdighed

4.2.1 Beskyttelse af den menneskelige værdighed i medierne kan ikke begrænses til forbud mod enhver form for forskelsbehandling. De kompetente nationale myndigheder bør endvidere, i det omfang det retfærdiggøres af de samfundsmæssige virkninger, overveje indgreb mod indhold, der kan gå ud over et individs privatliv eller grundlæggende rettigheder.

4.2.2 Det bør i den forbindelse også henstilles til medlemsstaterne, at:

- a) opfordre medierne til at vedtage præcise og konkrete etiske regler med henblik på at sikre behørig respekt for privatlivets fred,
- b) tilskynde medierne til at skabe selvreguleringsmekanismer, hvortil ofre for angreb mod privatlivet og den menneskelige værdighed kan henvende sig med klager,

⁽²⁰⁾ Se fodnote 13.

- c) oprette uafhængige organer, også af juridisk karakter, der skal undersøge denne form for klager, hvis selvreguleringsmekanismerne viser sig at være ineffektive,
- d) indføre en ret til kompensation for materielle og ikke-materielle skader, som samtidig med at give ofrene godtgørelse virker afskrækkende for dem, der er ansvarlige for alvorlige og systematiske angreb mod privatlivets fred og den menneskelige værdighed,
- e) overvåge udsendelser med indhold, som kunne udgøre et overgreb mod privatlivets fred, den menneskelige værdighed og de grundlæggende rettigheder.

4.3 Berigtigelsesretten

4.3.1 Ud over berigtigelsesretten (i betydningen svarret) bør der med samme rækkevidde og under de samme vilkår etableres en specifik »ret til korrektion« med henblik på at bekæmpe falsk, ukorrekt og unøjagtigt indhold, som påvirker individets rettigheder.

4.3.2 Det bør klart fremgå, at berigtigelsesretten ikke blot kan sikres ad retlig vej, men også via samregulerings- og selvreguleringsforanstaltninger.

4.3.3 Bilaget bør indeholde bestemmelser om:

- a) en præcis og entydig identifikation af tilfælde, hvor offentliggørelse af et svar eller en berigtigelse kan afvises (som angivet i Europarådets resolution nr. 74/26), og fastsættelse af en kort frist, inden for hvilken afvisningen skal gives,
- b) det princip, at et svar skal fremtræde lige så synligt på udgivelsesstedet og i transmissionsformen som den publikation/transmission, der svares på,
- c) det princip, at udøvelsen af svarretten og berigtigelsesretten skal være gratis.

4.3.4 I bilagets første led bør »uanset nationalitet« ændres til »uanset nationalitet **og bopæl**«.

5. Afsluttende bemærkninger

5.1 EØSU hilser endnu en gang Kommissionens forslag til henstilling velkommen med forbehold af de punkter, der er fremhævet under »særlige bemærkninger«, og foreslår ud fra den betragtning, at innovation og teknologiske fremskridt både kvantitativt og kvalitativt skaber nye udfordringer, at der fire år efter henstillingens vedtagelse foretages en evaluering af dens samlede virkning på medlemsstaterne, erhvervslivet og de øvrige berørte parter.

5.2 I lyset af ovennævnte evalueringsproces foreslår EØSU, at der oprettes et observationscenter, som systematisk skal gøre status over de foranstaltninger, der er truffet af medlemsstaterne, erhvervslivet og andre parter, som har været involveret i gennemførelsen af henstillingen.

Bruxelles, den 9. februar 2005

Anne-Marie SIGMUND

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale
Udvalg